Europeiska unionens råd

Bryssel den 15 december 2020
(OR. en)

14064/20

HYBRID 47	**EDUC 444**
DISINFO 48	**AUDIO 63**
AG 70	**DIGIT 153**
PE 106	**INF 223**
DATAPROTECT 152	**COSI 251**
JAI 1112	**CSDP/PSDC 643**
CYBER 279	**COPS 480**
JAIEX 120	**POLMIL 199**
FREMP 147	**IPCR 50**
RELEX 1010	**PROCIV 97**
CULT 89	**CSC 362**

LÄGESRAPPORT

från:	Rådets generalsekretariat
till:	Delegationerna
Föreg. dok. nr:	13626/20
Ärende:	Rådets slutsatser om stärkande av motståndskraften och motverkande av hybridhot, inbegripet desinformation i samband med covid-19-pandemin

För delegationerna bifogas ovannämnda rådsslutsatser som godkändes av

rådet genom skriftligt förfarande den 15 december 2020.

BILAGA

Rådets slutsatser om stärkande av motståndskraften och motverkande av hybridhot, inbegripet desinformation i samband med covid-19-pandemin

1. Rådet erinrar om de relevanta slutsatserna från Europeiska rådet[1] och rådet[2] och konstaterar att covid-19-pandemin framhäver behovet av intensifierade insatser och fortlöpande initiativ för att skydda Europeiska unionen, dess medlemsstater och deras samhällen och EU-institutionerna från hybridhot och de skadliga effekterna av dessa. Utan att det påverkar medlemsstaternas exklusiva ansvar i frågor som rör den nationella säkerheten noterar rådet följande:
   – Hybridhot utgör en växande utmaning för EU:s säkerhet, stabilitet och gemensamma värden och principer.
   – Fientliga statliga och icke-statliga aktörer strävar efter att sprida och använda mindre konventionella verktyg för att störa, undergräva eller ifrågasätta legitimiteten hos demokratier och demokratiska institutioner, blanda sig i valprocesser, splittra befolkningsgrupper eller utvidga sitt dolda inflytande i allmänhet.
   – Ny teknik och kriser som den pågående pandemin ger fientliga aktörer möjlighet att utöka sin störande verksamhet, vilket innebär ytterligare en utmaning för medlemsstaterna och EU-institutionerna utöver själva krisen.

2. Vi måste skydda våra demokratiska samhällen och institutioner mot [...] hybridhot som härrör från fientliga statliga och icke-statliga aktörer. För att hantera sådana hot, inbegripet skadlig cyberverksamhet, desinformation och hot mot den ekonomiska säkerheten krävs en helhetsstrategi med välfungerande samarbete och samordning.

---

[1] Särskilt Europeiska rådets slutsatser från juni 2019, mars 2019, december 2018, oktober 2018, juni 2018, mars 2018, juni 2015 och mars 2015.

[2] Särskilt ST 14972/19, ST 10048/19, ST 6573/1/19 REV1, ST 10255/19, ST 12836/19, ST 7928/16.

På EU-nivå bör detta inbegripa autonom analysförmåga, ökad teknisk kapacitet och att man i första hand lägger fokus på ekonomiska resurser och mänskliga resurser samt på en omfördelning av dessa. Rådet är medvetet om de framsteg som gjorts i genomförandet av den gemensamma ramen för att motverka hybridhot och det gemensamma meddelandet om att öka motståndskraften och stärka kapaciteten att hantera hybridhot samt åtgärdsplanen mot desinformation, det gemensamma meddelandet om desinformation om covid-19 och paketet om säkerställande av fria och rättvisa val till Europaparlamentet i linje med relevanta slutsatser från rådet och Europeiska rådet. Rådet uppmanar alla berörda parter att ytterligare öka sina ansträngningar och stödja genomförandet av de mål som fastställs i ovannämnda dokument.

3. Rådet är medvetet om att covid-19-pandemin gör EU och dess medlemsstater mer sårbara för hybridhot, bland annat genom ökad spridning av desinformation och manipulativ inblandning. Försöken blir allt mer sofistikerade och ökar i omfång. Rådet är medvetet om att EU:s strategi för att ta itu med desinformation är sektorsövergripande och inbegriper flera parter. Rådet uppmanar kommissionen och den höga representanten att
– ytterligare förbättra insatserna på EU-nivå, med beaktande av skadorna på ekonomin och samhället samt eventuella skador på folkhälsan till följd av desinformation och skadlig användning av ny framväxande teknik, inbegripet men inte begränsat till artificiell intelligens,
– utarbeta en holistisk, systematisk och proaktiv strategi för att ta itu med dessa företeelser, särskilt med tanke på att utländsk inblandning i samband med hybridhot utgör en sektorsövergripande utmaning som bör återspeglas i EU:s och medlemsstaternas insatser för att ta itu med den, från förebyggande åtgärder och upptäckt, kvalificering och identifiering av källan till lämpliga och effektiva politiska åtgärder som skulle kunna medföra kostnader för fientliga utländska statliga och icke-statliga aktörer genom att bygga upp motståndskraft i samhället, skydda den offentliga debattens integritet och med andra medel.

I detta syfte betonar rådet vikten av att anslå tillräckliga resurser till relevanta EU-institutioner och uppmanar kommissionen och den höga representanten att tillsammans med medlemsstaterna fortsätta att ytterligare stärka utrikestjänstens arbetsgrupper för strategisk kommunikation och utveckla systemet för snabb varning i syfte att skapa en övergripande plattform för medlemsstaterna och EU-institutionerna. Utöver detta och i linje med sina slutsatser från december 2019 uppmanar rådet den höga representanten att bedöma behov och möjligheter när det gäller att stärka den strategiska kommunikationsverksamheten inom alla andra geografiska områden på ett balanserat sätt samt att beakta nya framväxande hybridaktörer som deltar i verksamhet vars syfte är att hota säkerheten i EU och/eller dess medlemsstater, samtidigt som den kapacitet som krävs för att utföra de befintliga strategiska kommunikationsuppgifterna upprätthålls.

4. Rådet välkomnar bedömningen av hur uppförandekoden om desinformation[3] har genomförts och hur effektiv den är. Rådet erkänner de framsteg som gjorts och understryker vikten av att ta itu med de brister i uppförandekoden som identifierats i bedömningen. Det anser att det fortsatta arbetet med att ta itu med desinformation på nationell nivå och EU-nivå skulle kunna inbegripa en rad strategier, bland annat möjligheten att ha en reglerings- eller samregleringsram och de medel som krävs för oberoende granskning, både av tillsynsmyndigheter och det civila samhället, särskilt när det gäller tillgången till uppgifter. På grundval av detta uppmanar rådet kommissionen att utveckla och slutligen genomföra ytterligare transparenskrav för onlineplattformar. Syftet med sådana krav skulle vara att främja ett välfungerande digitalt offentligt rum, större ansvarsskyldighet och ökad insyn i hanteringen av desinformation. Dessa åtgärder bör grunda sig på företrädet för de grundläggande rättigheterna, särskilt yttrandefriheten, samt på den demokratiska offentliga debatten. Rådet välkomnar inrättandet i juni 2020 av det europeiska observatoriet för digitala medier och understryker behovet av ytterligare åtgärder till stöd för medier och digital kompetens för alla åldersgrupper samt för mediepluralism, mediernas oberoende och faktagranskning, i syfte att ge våra samhällen möjlighet att motverka desinformation och andra risker som möjliggörs och förstärks av ny teknik.

---

[3] *Assessment of the Code of Practice on Disinformation - Achievements and areas for further improvement*, 10 september 2020 (inte översatt till svenska).

5. Rådet noterar kommissionens europeiska handlingsplan för demokrati och kommer att gå igenom dess innehåll noggrant och återkomma till frågan under de kommande månaderna.

6. Hanteringen av hybridhot kräver omfattande situationsmedvetenhet (bland annat förmåga att upptäcka, identifiera och analysera dessa hot, även deras källa), stärkt motståndskraft och åtgärder för att motverka dem. Detta kommer att kräva åtgärder på nationell nivå, EU-nivå och internationell nivå i samarbete med partner, däribland den privata sektorn samt ägare och operatörer av kritisk infrastruktur och kritiska tjänster.
   Rådet noterar kommissionens arbete tillsammans med det europeiska kompetenscentrumet för motverkande av hybridhot med dokumentet *The Landscape of Hybrid Threats: A Conceptual Model* (inte översatt till svenska)[4]. Det konstaterar att konceptualiseringen av hybridhot och tillhörande terminologi är viktig för att identifiera dem, i syfte att förbättra samstämmigheten mellan europeiska och nationella åtgärder för att öka motståndskraften och motverka hybridhot på ett effektivare och mer rationellt sätt. Rådet uppmanar kommissionen och den höga representanten att fortsätta sitt arbete och att utveckla den konceptuella modellen med utgångspunkt i den strategiska kompassen och i enlighet med uppdateringen av åtgärd 1 i den gemensamma ramen från 2016, i syfte att göra den till en ram för insatser, resiliensåtgärder och därmed sammanhängande resiliensindikatorer, med stöd av fallstudier.
   Denna modell skulle dessutom kunna ses som ett vägledande verktyg för utvecklingen av framtida initiativ avseende hybridhot på europeisk nivå och beaktas av medlemsstaterna när de utvecklar sina nationella strukturer och initiativ. Det arbetet skulle vid behov också kunna bidra till analysen av övergripande och samordnade svar på hybridåtgärder, på nationell nivå och EU-nivå, med beaktande av alla tänkbara verktyg.

[4] Giannopoulos, G., Smith, H., Theocharidou, M., *The Landscape of Hybrid Threats: A conceptual model*, Europeiska kommissionen, Ispra, 2020, PUBSY No. 117280.

7. Rådet noterar kommissionens strategi för EU:s säkerhetsunion från 2020, med planer på att utveckla en ny, mer proaktiv strategi för att motverka hybridhot. Rådet noterar de pågående insatserna för att skapa en begränsad onlineplattform där medlemsstaterna kan ta del av verktyg och åtgärder mot hybridhot på EU-nivå. Rådet står bakom inriktningen på att integrera hybridfrågor i det politiska beslutsfattandet och betonar vidare behovet av att följa strategier som inbegriper hela statsförvaltningen och hela samhället, på nationell nivå och EU-nivå. Mot denna bakgrund uppmanar rådet kommissionen och den höga representanten att spela en aktiv roll när det gäller att ta itu med sårbarheter som rör hela Europa, bland annat leveranskedjornas säkerhet och motståndskraft som en del av den ekonomiska säkerheten, och att lägga fram initiativ för att öka motståndskraften och förbättra insatserna, vid behov och med vederbörlig hänsyn till ny teknik.

8. Rådet erinrar om att den strategiska kompassen, med utgångspunkt i hotanalysen och andra möjliga tematiska bidrag, kommer att fastställa politiska riktlinjer och specifika mål och syften på säkerhets- och försvarsområdet, bland annat när det gäller att stärka motståndskraften och motverka hybridhot.

9. Rådet noterar att EU:s strategi för en säkerhetsunion erkänner den gemensamma enheten för hybridhot vid EU:s underrättelse- och lägescentral (Intcen) som kontaktpunkt för bedömningar av hybridhot. Rådet uppmanar den höga representanten att tillsammans med kommissionen utarbeta initiativ som avser hur den gemensamma enheten för hybridhot inom ramen för sitt mandat kan bidra till att rationalisera informationsflödena, förbättra EU:s autonoma analysförmåga och öka situationsmedvetenheten på alla områden som rör hybridhot. Detta innefattar frivilliga bidrag från medlemsstaterna och bidrag från EU:s institutioner, byråer och organ som arbetar med hybridhot. Rådet upprepar sin ståndpunkt[5] att arbetet i den gemensamma enheten för hybridhot ska stärkas ytterligare och begär att den förses med ytterligare personalresurser och finansiering utan att det påverkar behoven på andra arbetsområden inom Intcen.

---

[5] Rådets slutsatser om kompletterande insatser för förstärkning av motståndskraft och motverkande av hybridhot (14972/19).

Vidare efterlyser rådet att det utvecklas en framåtblickande analysförmåga när det gäller hybridtrender, för analys av hybridhot, med starkt fokus på befintliga hot, samtidigt som hänsyn tas till nya hybridaktörer och deras skadliga verksamhet, bland annat sådan som riktar sig mot kritisk infrastruktur och utnyttjar ny teknik.

10. Varje pågående kris understryker behovet av säkra och motståndskraftiga informationsinfrastrukturer mellan och inom EU:s institutioner, organ och byråer, inbegripet säker kommunikation för medlemsstaterna inom rådet och snabbt elektroniskt utbyte av säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter. Rådet uppmanar EU:s institutioner, organ och byråer att ytterligare förbättra sin säkerhet och motståndskraft. I linje med rådets tidigare slutsatser och i enlighet med det mandat som Europeiska rådet gav i juni 2019 uppmanar rådet dem med eftertryck att samarbeta med varandra för att ytterligare stärka sin säkerhetskultur och skyddet av EU:s personal, information, kommunikationsnätverk och beslutsprocesser, varvid medlemsstaterna stödjer EU:s institutioner, organ och byråer i deras ansträngningar.

11. Utöver stärkandet av motståndskraften, som fortfarande är en av de viktigaste uppgifterna och som står i centrum för EU:s insatser för att motverka hybridhot, är diplomatiskt engagemang och diplomatiska åtgärder ett annat effektivt europeiskt verktyg. Rådet kommer under de närmaste månaderna att ytterligare utreda möjliga motåtgärder på området hybridhot, vilka kan omfatta förebyggande åtgärder samt att påföra fientliga statliga och icke-statliga aktörer kostnader.

12. Rådet noterar att skadlig cyberverksamhet ofta är ett centralt inslag i hybridhot och konstaterar att det fortsatta genomförandet av EU:s verktygslåda för cyberdiplomati är ett viktigt steg för att förebygga, avskräcka, motverka och reagera på skadlig cyberverksamhet, även sådan som ingår i en hybridkampanj.

13. Rådet betonar behovet av att bistå EU:s grannskap och västra Balkan[6] med att bygga upp motståndskraft mot desinformation och utländsk inblandning.

14. Rådet betonar behovet av samarbete, där så är lämpligt, med likasinnade partner som delar europeiska värderingar och principer för att ytterligare utveckla effektiva åtgärder mot utländsk inblandning och desinformation.

15. Rådet understryker också vikten av ett effektivt genomförande av de båda gemensamma förklaringarna om samarbetet mellan EU och Nato och den gemensamma uppsättningen förslag, med full respekt för bägge organisationernas principer om öppenhet, ömsesidighet, delaktighet och beslutsautonomi och deras förfaranden, och upprepar i detta sammanhang behovet av utökat samarbete som förstärker båda parter och är till ömsesidig nytta, bland annat när det gäller att motverka hybridhot och desinformation. Rådet efterlyser ett snabbt godkännande och genomförande av planen för parallella och samordnade övningar 2022–2023 och upprepar i detta sammanhang att det behövs en mer ambitiös strategi för att stärka motståndskraften och synergierna mellan de båda organisationerna som ett ytterligare steg mot en närmare samverkan i verkliga krissituationer. Rådet välkomnar också de värdefulla bidragen från Europeiska kompetenscentrumet för motverkande av hybridhot i Helsingfors och uppmuntrar dess samarbete med Natos relevanta kompetenscentrum.

16. Rådet betonar också vikten av det fortlöpande bidraget från GSFP-uppdrag och GSFP-insatser, i linje med deras mandat, i form av motverkan av hybridhot, bland annat desinformation, och understryker värdet av fortsatta diskussioner om hur GSFP-uppdrag och GSFP-insatser kan arbeta mot hybridhot, även genom att öka sin egen motståndskraft och genom att ge stöd till värdstater på detta område, vid behov och på lämpligt sätt.

---

[6] Zagrebförklaringen av den 6 maj 2020: https://www.consilium.europa.eu/media/43770/zagreb-declaration-sv-06052020.pdf